

De ouderbijdrage

Onlangs bracht ik een week in Beijing door, op bezoek bij mijn 18-jarige zoon die daar studeert. Als vrienden trokken we door deze immense wereldstad; we aten met stokjes in eethuisjes en bezochten kerken, tempels en paleizen, plus de campus waar hij nu verblijft. Het was mooi, maar ik was me er ook van bewust: hier wordt voorzichtig een wissel omgezet. Voor het eerst maakte hij mij wegwijs, zoals ik tot nu toe voor hem een gids in het leven ben geweest.

Marc Janssens
Hoofdredacteur CDV

Beijing oogt als een westerse wereldstad, waar je gewoon bij de H&M je kleding kunt kopen en waar de mobieltjes een nog dominantere rol spelen dan bij ons. Betalen gaat via QR-code, ook als je bij een oud vrouwtje op straat vers geperste sinaas-appelsap koopt. En in de overvolle metro's ben je een uitzondering wanneer je niet op je telefoon zit. De Chinezen lopen al append en swipend door de gangenstelsels en staan enkel even stil omdat ze een broodnodige handeling in hun virtuele wereld moeten verrichten.

Nog opvallender is de ouderencultuur. Geregeld kom je op pleinen en in parken groepen ouderen tegen die dansen op muziek of met elkaar een spelletje doen. Ook 's avonds zoeken ze elkaar op, niet gehinderd door de kou die inmiddels de Chinese hoofdstad heeft bereikt. Het is totaal anders dan bij ons, waar veel ouderen eenzaam, of in ieder geval alleen, voor de televisie hun avond doorbrengen.

De Chinese ouderencultuur viel me extra op, omdat we net het herfstnummer van Christen Democratische Verkenningen aan ouderen hebben gewijd. Ouder worden staat er niet best op in Nederland, waar jong, dynamisch, onafhankelijk en vitaal de dienst uitmaken. De ouderdom wordt gezien als gemankeerde jeugd, omdat je veel niet meer kunt waartoe je vroeger wel in staat was. Dat de ouderdom een eigen levensfase is, met zijn beperkingen, maar ook met specifieke waarden, willen wij maar moeilijk zien. Reflectie, relativering, berouw, vergeving, ontmoeting, dankbaarheid, contemplatie, rust, ruimte, wijsheid en ontvankelijkheid: het zijn waarden die juist dankzij de ouderdom tot bloei kunnen komen.

‘Dat de ouderdom een eigen levensfase is, met zijn beperkingen, maar ook met specifieke waarden, willen wij maar moeilijk zien’

Ouderen kunnen ons ook voorgaan in de kunst die wij in Nederland steeds minder beoefenen, namelijk de omgang met het niet meer kunnen. Als ouderen ergens ervaring mee hebben, is dat de onvolmaaktheid van het leven. Hiermee kunnen ze voor jongeren van grote waarde zijn, aangezien het een illusie is te denken dat imperfectie enkel aan de ouderdom verbonden is. Zelfs als het levenseinde nadert, hebben ouderen door te ontvangen paradoxaal genoeg juist veel te geven. Ze stellen zo anderen in staat liefde en zorg uit te delen en echt mens te zijn.

In Beijing ervoer ik als ouder die kunst van het ontvangen doordat niet ik, maar mijn zoon het voortouw nam. En op de pleinen zag ik een ‘ouderbijdrage’ aan de samenleving die in deze vorm bij ons niet voorkomt. Dit laatste betekent overigens niet dat Beijing een paradijs is; ze is zelfs verre van dat. En waar de Chinese ouderen in dans en spel iets moois laten zien, doen zij dat in de vele wachtrijen juist niet. Onbeschaafd dringen ze voor en werken met hun ellebogen totdat ze de beste plek veroverd hebben.

Ouder worden is een kunst. De kunst om te geven, los te laten en te ontvangen. In Beijing heb ik het ervaren. •

In deze rubriek bespreken medewerkers van het Wetenschappelijk Instituut bij toerbeurt een actueel thema vanuit christendemocratisch perspectief

Reageren op dit artikel?
marc.janssens@wi.cda.nl

Twitter: @janssensmarc